

ГРАЂАНСКИ ВОДИЧ КРОЗ ОДЛУКУ О БУЏЕТУ за 2024. годину

ГРАД КРУШЕВАЦ

ГРАД КРВИЊЕВАЦ

САДРЖАЈ

1. Увод
2. Ко се финансира из буџета?
3. Како настаје буџет града?
 - Појам буџета
 - Ко учествује у буџетском процесу?
 - На основу чега се доноси буџет?
4. Како се пуни градска каса?
 - Шта су приходи и примања буџета?
 - Структура планираних прихода и примања за 2024. годину
 - Шта се променило у односу на 2023. годину?
5. На шта се троше јавна средства?
 - Шта су расходи и издаци буџета?
 - Структура планираних расхода и издатака за 2024. годину
 - Шта се променило у односу на 2023. годину?
 - Расходи буџета по програмима
 - Расходи буџета расподељени по директним и индиректним буџетским корисницима

Драги суграђани и суграђанке,

Основна сврха документа који је пред вама јесте да на што једноставнији и разумљивији начин објасни у које сврхе се користе јавни ресурси да би се задовољиле потребе грађана.

Грађански буџет представља сажет и јасан приказ Одлуке о буџету града Крушевца за 2024. годину, која је по својој форми веома обимна и тешка за разумевање због специфичних појмова и класификација које је чине.

Иако је немогуће објаснити целокупан буџет у овако краткој форми, искрено се надамо да ћемо на овај начин успети да вас информишемо о начину прикупљања јавних средстава и остваривања прихода и примања буџета града, као и о начину планирања, расподеле и трошења буџетских средстава.

Кроз овај транспарентан приступ настојимо да унапредимо разумевање и интересовање наших суграђана за локалне финансије, а у будућности очекујемо и бољу сарадњу локалне самоуправе и грађана Крушевца у заједничком постављању циљева, дефинисању приоритета и планирању развоја нашег града.

Иван Манојловић
Градonaчелник

Ко се финансира из буџета?

Директни корисници буџетских средстава:

- Скупштина града
- Градоначелник
- Градско веће
- Градска управа
- Правобранилаштво града
- Заштитник права грађана (Омбудсман)
- Служба месних заједница

Индиректни корисници буџетских средстава:

- Крушевачко позориште
- Народна библиотека
- Народни музеј
- Културни центар
- Историјски архив
- Предшколска установа «Ната Вељковић»
- Туристички организација Крушевац
- Месне заједнице
- Спортски центар
- Центар за стручно усавршавање
- Центар за особе са инвалидитетом

Остали корисници јавних средстава:

- Образовне институције (школе)
- Здравствене институције (домови здравља, апотекарска установа)
- Социјалне институције (Центар за социјални рад)
- Непрофитне организације (удружења грађана, невладине организације, итд.)

Како настаје буџет града?

БУЏЕТ града је правни документ који утврђује план прихода и примања и расхода и издатака града за буџетску, односно календарску годину.

То значи да овај документ представља предвиђање колико ће се новца од грађана и привреде у току једне године прикупити и на који начин ће се тај новац трошити.

Из градског буџета се током године плаћају све обавезе локалне самоуправе. Исто тако у буџет се сливају приходи из којих се подмирују те обавезе.

Градоначелник и локална управа спроводе градску политику, а главна полуга те политике и развоја је управо буџет града.

Приликом дефинисања овог, за град Крушевац најважнијег документа, руководе се законским оквиром и прописима, стратешким приоритетима развоја и другим елементима.

Реалност је таква да постоје велике разлике између жеља и могућности, тако да креирање буџета подразумева утврђивање приоритета и прављење компромиса.

Ко учествује у буџетском процесу?

На основу чега се доноси буџет?

На
основу
чега се
доноси
буџет?

Закони и прописи:

Закон о финансирању локалне самоуправе,

Закон о буџетском систему,

Закон о локалној самоуправи,

Упутство Министарства финансија за припрему одлуке о буџету за 2024. годину и др.

Сви посебни прописи којима су утврђене надлежности ЈЛС

Стратешки документи:

Стратегија развоја

Акциони планови за поједине области

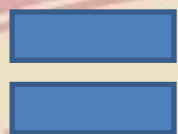
Потребе буџетских корисника

Започети пројекти из ранијих година

Остварење прошлогодишњег буџета

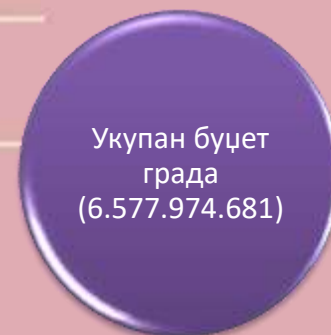
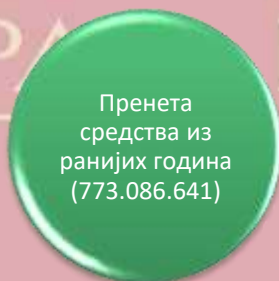
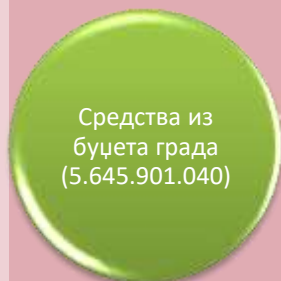
Како се пуни градска каса?

- Укупни јавни приходи и примања града Крушевца за 2024. годину износе

6,5 милијарди динара

- Одлуком о буџету града Крушевца за 2024. годину планирана су средства из буџета града у износу од 5.645.901.040 динара, пренета средства из ранијих година у износу од 773.086.641 динара и средства из осталих извора 158.987.000 динара.

Шта су приходи и примања буџета?

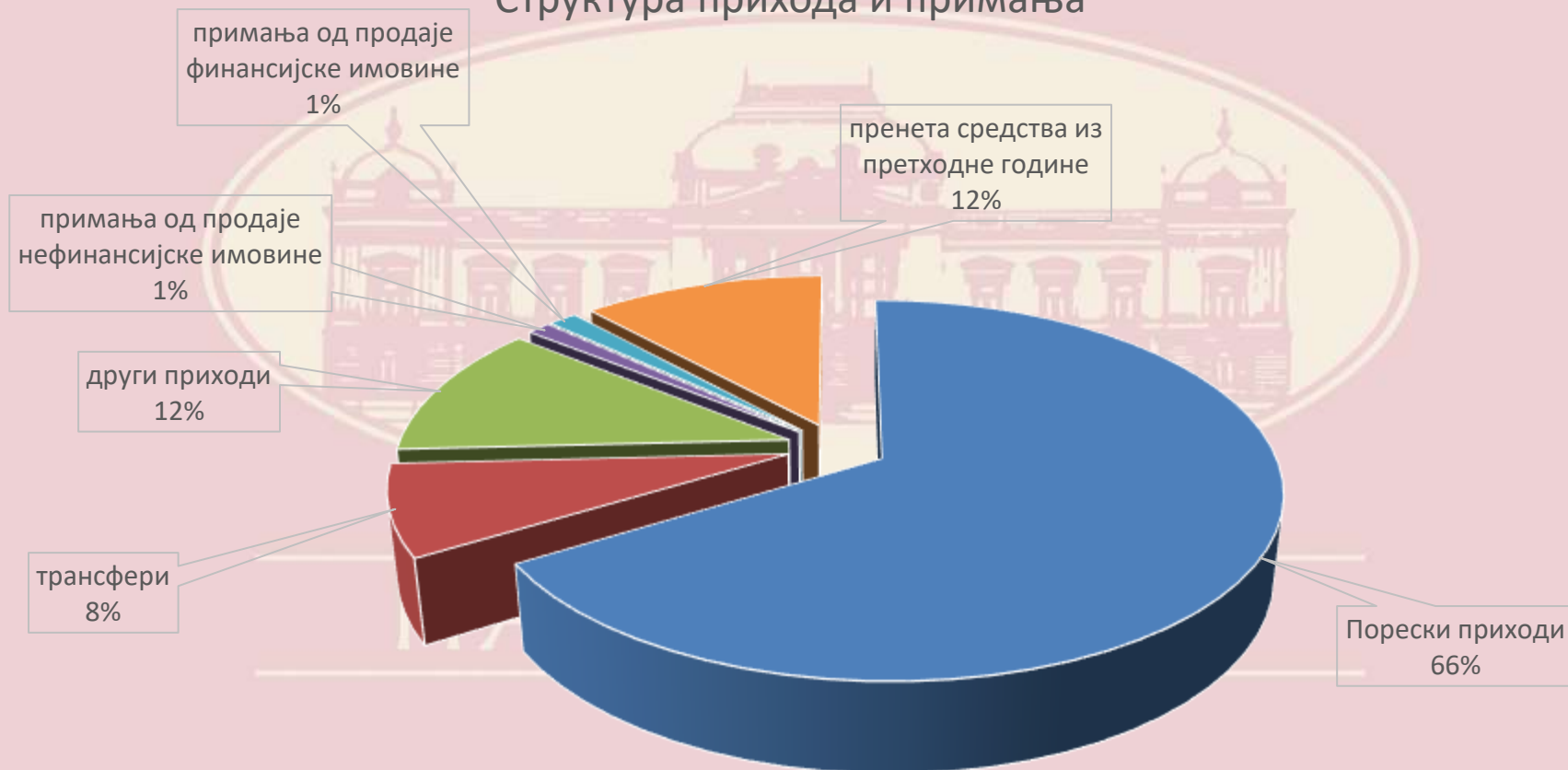

Структура планираних прихода и примања за 2024. годину

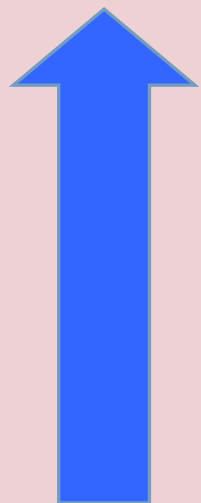
Структура планираних прихода и примања за 2024. годину

Структура прихода и примања

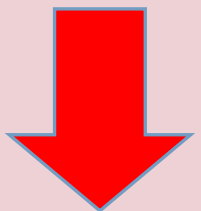

Шта се променило у односу на 2023. годину?

- Укупни приходи и примања нашег града у 2024. години су се **повећали** у односу на Одлуку о буџету за 2023. годину за **596.868.436** динара, односно за **10 %**.

- **Порески приходи** су повећани за 422.890.000 динара,
- **Трансфери** су повећани за 3.600.000 динара,
- **Примања од продаје нефинансијске имовине** су повећана за 4.112.000,
- **Други приходи** су повећани за 94.360.040,
- **Пренета средства из претходне године** су повећани за 220.906.396 динара.

- **Примања од продаје финансијске имовине** су смањена за 149.000.000 динара.

На шта се троше јавна средства?

Буџет мора бити у равнотежи, што значи да расходи морају одговарати приходима. Укупни планирани расходи и издаци у 2024. години из буџета износе:

6,5 милијарди динара

- ✓ **РАСХОДИ** Расходи представљају све трошкове града за плате буџетских корисника, набавку роба и услуга, субвенције, дотације и трансфере, социјалну помоћ и остале трошкове које град/општина обезбеђује без директне и непосредне накнаде.
- ✓ **ИЗДАЦИ** представљају трошкове изградње или инвестиционог одржавања већ постојећих објеката, набавку земљишта, машина и опреме неопходне за рад буџетских корисника.
- ✓ **РАСХОДИ И ИЗДАЦИ** морају се исказивати на законом прописан начин, односно морају се исказивати: по *програмима* који показују колико се троши за извршавање основних надлежности и стратешких циљева града; по *основној намени* која показује за коју врсту трошка се средства издвајају; по *функцији* која показује функционалну намену за одређену област и по *корисницима буџета* што показује организацију рада града.

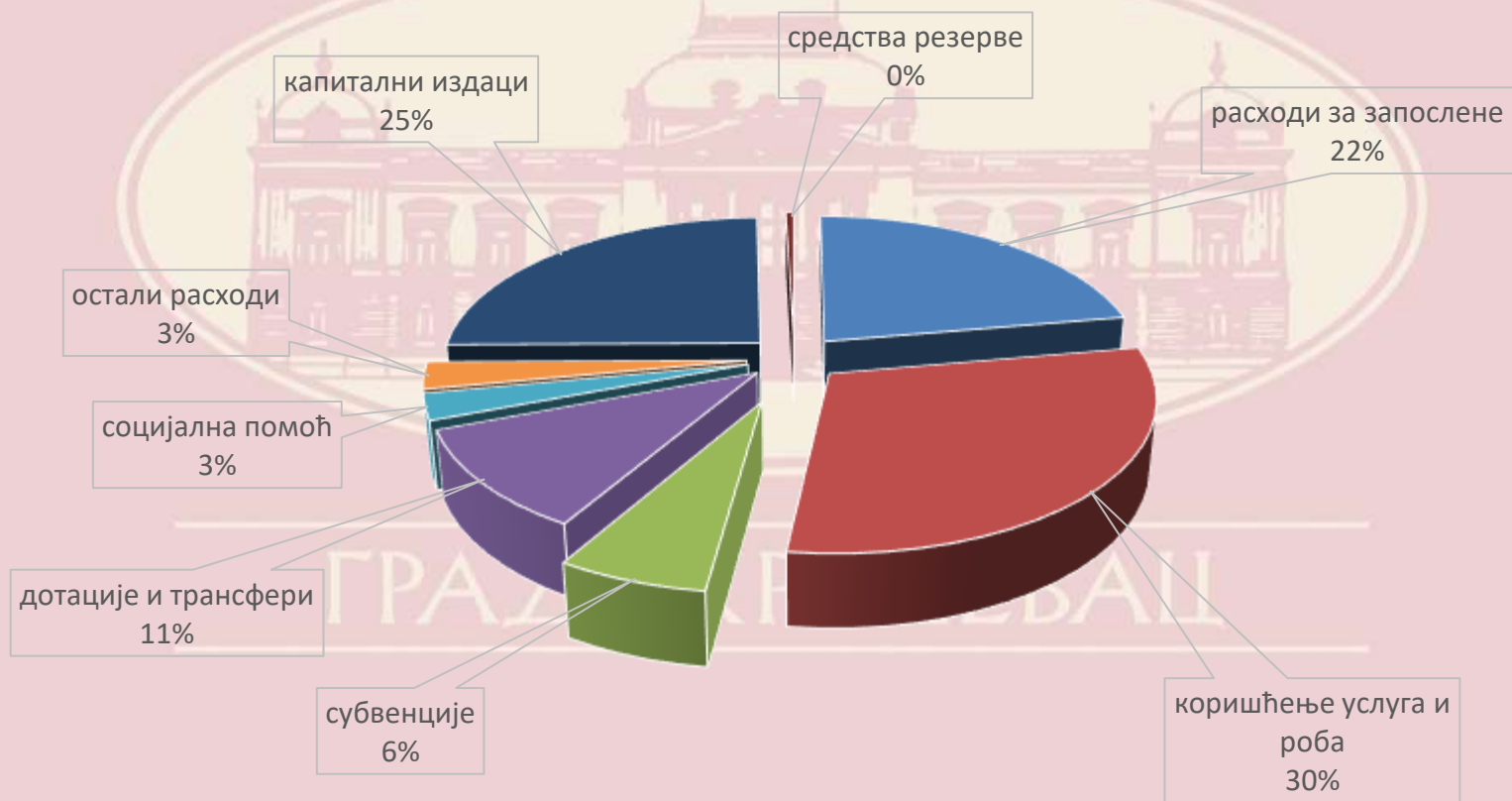
Шта су расходи и издаци буџета?

Расходи за запослене	<ul style="list-style-type: none">• Расходи за запослене представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника
Коришћење роба и услуга	<ul style="list-style-type: none">• Коришћење роба и услуга обухватају сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала и текуће поправке и одржавање.
Дотације и трансфери	<ul style="list-style-type: none">• Дотације и трансфери су трошкови које локална самоуправа има за исплату институцијама које су у примарној надлежности централног/покрајинског нивоа као што су школе, центар за социјални рад, дом здравља.
Остали расходи	<ul style="list-style-type: none">• Остали расходи обухватају дотације невладиним организацијама, порезе, таксе, новчане казне.
Субвенције	<ul style="list-style-type: none">• Субвенције се одобравају за функционисање међумесног превоза и пољопривредним произвођачима.
Социјална заштита	<ul style="list-style-type: none">• Социјална заштита обухвата све трошкове исплате социјалне помоћи за различите категорије грађана.
Буџетска резерва	<ul style="list-style-type: none">• Буџетска резерва представља новац који се користи за непланиране или недовољно планиране сврхе, као и у случају ванредних околности.
Капитални издаци	<ul style="list-style-type: none">• Капитални издаци су трошкови за изградњу нових, или инвестиционо одржавање постојећих објеката, набавку опреме, машина земљишта и слично.

Структура планираних расхода и издатака буџета за 2024. годину

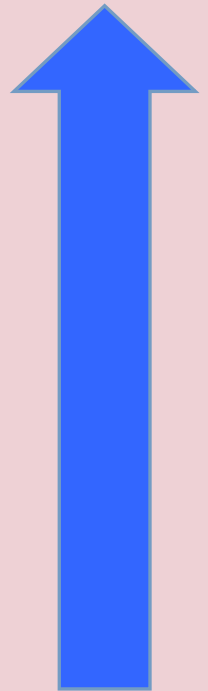
Структура планираних расхода и издатака буџета за 2024. годину

Шта се променило у односу на 2023. годину?

Укупни трошкови нашег града у 2024. години су се **повећали** у односу на Одлуку о буџету за 2023. годину за **596.868.436** динара, односно за **10 %**.

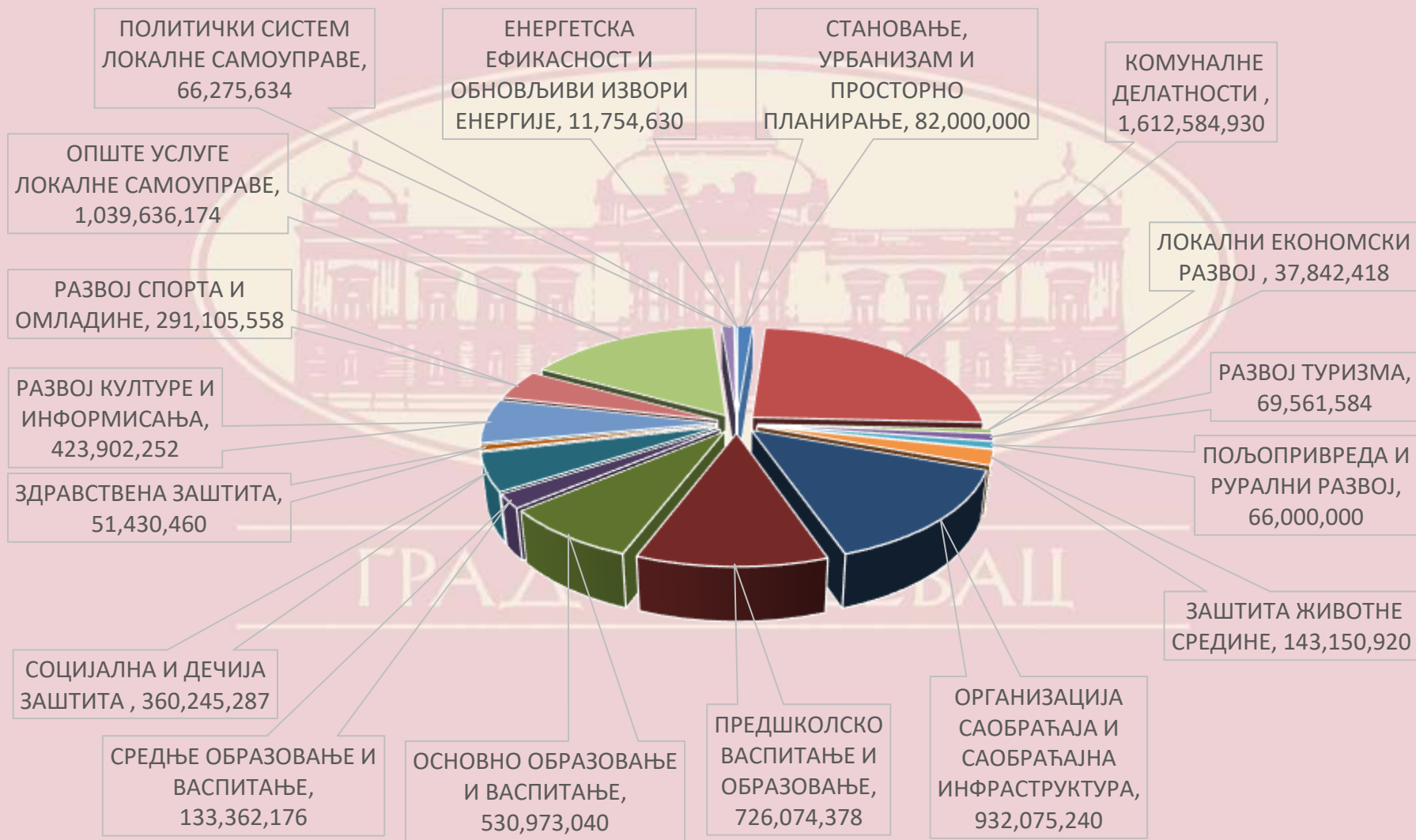
- **Расходи за запослене** су повећани су за 142.475.654 динара;
- **Коришћење услуга и роба** су повећани за 260.802.692 динара;
- **Капитални издаци и субвенције** су повећани за 42.556.389 динара;
- **Социјалне помоћи** су повећани за 51.389.000 динара;
- **Остали расходи** су повећани за 19.287.087 динара;
- **Дотације и трансфери** су повећани за 70.667.248 динара;
- **Средства резерве** су повећана за 9.690.366 динара

Расходи буџета за 2024 годину по програмима

Назив програма	Средства из Одлуке о буџету за 2024. годину (износ у динарима)	% буџета по програму
Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање	82,000,000	1.25%
Програм 2. Комуналне делатности	1,612,584,930	24.51%
Програм 3. Локални економски развој	37,842,418	0.58%
Програм 4. Развој туризма	69,561,584	1.06%
Програм 5. Пољопривреда и рурални развој	66,000,000	1.00%
Програм 6. Заштита животне средине	143,150,920	2.18%
Програм 7. Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	932,075,240	14.17%
Програм 8. Предшколско васпитање и образовање	726,074,378	11.04%
Програм 9. Основно образовање и васпитање	530,973,040	8.07%
Програм 10. Средње образовање и васпитање	133,362,176	2.03%
Програм 11. Социјална и дечија заштита	360,245,287	5.48%
Програм 12. Здравствена заштита	51,430,460	0.78%
Програм 13. Развој културе и информисања	423,902,252	6.44%
Програм 14. Развој спорта и омладине	291,105,558	4.43%
Програм 15. Опште услуге локалне самоуправе	1,039,636,174	15.80%
Програм 16. Политички систем локалне самоуправе	66,275,634	1.01%
Програм 17. Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	11,754,630	0.18%
Укупни расходи по програмима	6,577,974,681	

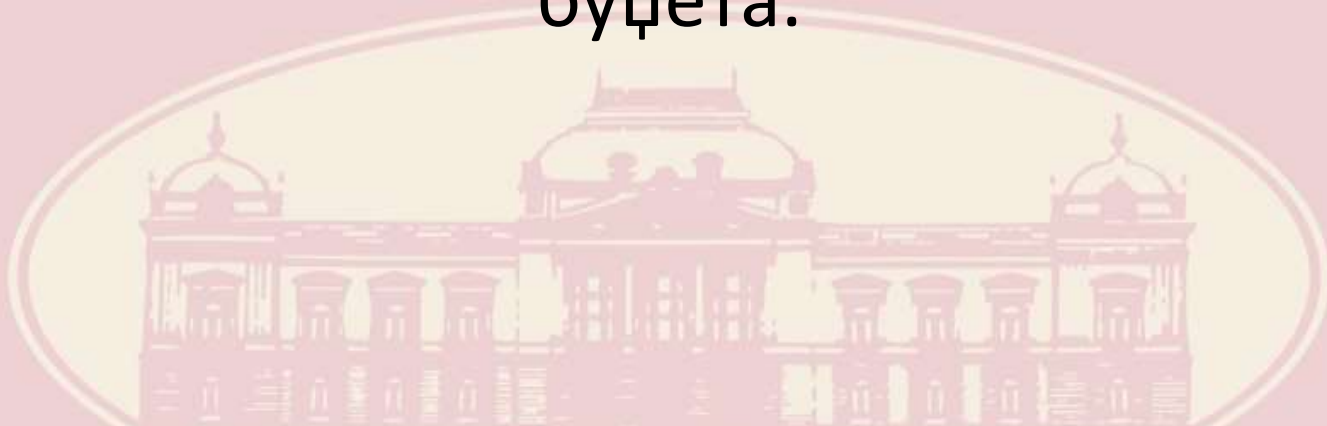
Структура расхода бюджета за 2024. годину по програмима

Расходи буџета расподељени по директним и индиректним буџетским корисницима

Р. бр.	Назив буџетског корисника	Средства из Одлуке о буџету за 2024. годину (износ у динарима)	% буџета по кориснику
1.	Скупштина града	39,161,634	0.60%
2.	Градоначелник	16,214,000	0.25%
3.	Градско веће	10,900,000	0.17%
4.	Градско правобранилаштво	4,440,000	0.07%
5.	Заштитник грађана	2,083,000	0.03%
6.	Градска управа	5,071,337,520	77.10%
7.	Историјски архив	56,244,456	0.86%
8.	Крушевачко позориште	90,779,180	1.38%
9.	Културни центар	115,406,130	1.75%
10.	Народна библиотека	44,821,545	0.68%
11.	Народни музеј	75,150,941	1.14%
12.	Спортски центар	157,631,360	2.40%
13.	Предшколска установа „Ната Вељковић“	726,074,378	11.04%
14.	Центар за особе са инвалидитетом	14,192,012	0.22%
15.	Центар за стручно усавршавање	11,246,176	0.17%
16.	Туристичка организација	62,411,584	0.95%
17.	Служба месних заједница и Месне заједнице	79,880,765	1.21%
	УКУПНО:	6.577.974.681	

На крају желимо да Вам се захвалимо што сте издвојили време за читање ове презентације буџета.

Уколико сте заинтересовани да сагледате у целини Одлуку о буџету града Крушевца за 2024. годину, исту можете преузети на следећем линку интернет странице:

<https://krusevac.ls.gov.rs/budzet>